

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Redaktsiooni jõustumise kp:
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:
Avaldamismärge:

Majandus- ja taristuminister
määrus
algtekst-terviktekst
15.01.2016
Hetkel kehtiv
RT I, 12.01.2016, 19

Erinõuded ammooniumnitraadi käitlemisele

Vastu võetud 11.01.2016 nr 5

Määrus kehtestatakse [kemikaaliseaduse](#) § 8 lõike 6 ja [ehitusseadustiku](#) § 11 lõike 4 alusel.

§ 1. Kohaldamisala

(1) Määrust kohaldatakse ammooniumnitraadi käitlemisele, mille ammooniumnitraadipõhise lämmastiku sisaldus on üle 28%.

(2) Määruses ammooniumnitraadi käitlemise kohta sätestatud kohaldatakse ka kaaliumnitraatväetise käitlemisele.

(3) Määrust ei kohaldata:

1) ammooniumnitraadi, mis on klassifitseeritud lõhkematerjaliks ÜRO ohtlike kaupade veoks antud soovitustes ja mis on esitatud „Ohtlike veoste rahvusvahelise autoveo Euroopa kokkuleppes” (ADR) ning mis kuuluvad nimetatud soovituste kohaselt esimesse ohuklassi, käitlemisele, samuti ammooniumnitraadi sisaldavate lõhkematerjalide valmistamisele ja käitlemisele;

2) ammooniumnitraadi vedamisele maanteel, raudteel, õhus, merel ja siseveekogul;

3) ammooniumnitraadi käitlemisele Eesti Kaitsevägele, Päästeametile, Politsei- ja Piirivalveametile, haridus-, teadus- või vastavushindamisasutuse poolt oma ülesannete täitmisel;

4) ammooniumnitraadi käitlemisele kaevanduses.

§ 2. Käitlemise üldnõuded

(1) Ammooniumnitraati tuleb hoida kõrvaliste isikute juurdepääsu eest välistatult. Kui käitlemine eeldab ammooniumnitraadi ajutist hoiustamist kõrvalistele isikutele juurdepääsetaval territooriumil või ehitises, tagab käitleja valve või muude abinõude rakendamisega, et kõrvalised isikud ei võtaks või ei saaks ammooniumnitraati võtta.

(2) Ammooniumnitraati tuleb hoida muudest kemikaalidest eraldatult ja välistada kokkupuude järgnevate materjalidega:

1) lõhkematerjal;

2) sööbiv kemikaal;

3) kloriid, klorit, kloraat, perkloraat ja hüpoklorit;

4) permanganaat ja kromaat;

5) kokkusurutud, veeldatud või rõhu all gaas;

6) põlev vedelik ja kütus;

7) orgaaniline ja põlev materjal;

8) õli, rasv, määrdeaine ja vaha;

9) väävel;

10) metall pulbrilisel kujul, eelkõige kroom, vask, koobalt, nikkel, tsink, alumiinium, plii;

11) mis tahes muu materjal, mis suurendab tule- ja plahvatusohtlikkust.

(3) Suitsetamine ja lahtise tule kasutamine ammooniumnitraadi käitlemisel on keelatud.

(4) Ohtlikus ja suurõnnetuse ohuga käitises tuleb ammooniumnitraadile, mille hoiustamisaeg antud hoiukohas ületab 0,5 aastat, teostada täiendav detonatsioonikindluse test.

(5) Hoidla töötajatele tuleb anda juhiseid tulekahju korral käitumiseks. Need juhised peavad olema ka kirjalikud.

(6) Hoidlaehitises tohib teha sädemeid tekitava seadmega tööd, kui töökoht ja selle ümbrus on ammooniumnitraadist tühjendatud ja puhastatud.

(7) Hoidlaehitises, kus hoiustatakse üle 3000 tonni ammooniumnitraati, tuleb vähemalt kaks korda ööpäevas mõõta ammooniumnitraadi kuhja sisetemperatuuri ja lämmastikoksiidide sisaldust õhus, kasutades kalibreeritud temperatuuri- või gaasiandurit.

§ 3. Ammooniumnitraadi teisaldamine ja laadimine hoidlas, tootmis- ja töötlemiskohal

(1) Ammooniumnitraadi teisaldamiseks ja laadimiseks kasutatav sisepõlemismootoriga transpordi- või laadimismasin peab olema varustatud sädemepüüdjaga.

(2) Mis tahes veokiga tuleb vältida sõitu üle ladustatava ammooniumnitraadi, välja arvatud, kui see on laadimise seisukohalt vältimatu.

(3) Ammooniumnitraadi teisaldamise seade peab olema töökorras ja sellest ei tohi sattuda õli ammooniumnitraadile või põrandale. Teisaldamiseks ei tohi kasutada pneumaatilist seadet. Teisaldamisseadme ammooniumnitraadiga kokkupuutuva osa pinnatemperatuur ei tohi olla üle 60 °C.

(4) Laadimise või teisaldamise lõpetamisel peab seadme vooluvõrgust välja lülitama.

§ 4. Hoidmine

(1) Ammooniumnitraati võib hoida hoones, mis on ühekorruseline, pööningu ja keldrita, sademe- ja tulekindel.

(2) Ammooniumnitraadi kogust, mis on suurem kui 25 tonni ja jääb alla kemikaali ohtlikkuse alammäära, võib hoida ühekorruselises hoones tingimusel, et ammooniumnitraadi hoiuruum moodustab omaette tuletõkkesektsiooni ja hoidla ülejäänud osa kuulub vähemalt tulepüsivusklassi TP2.

(3) Pakitud ammooniumnitraadi ladustamisel virnas peab virnade omavaheline kaugus ning kaugus seintest ja laest olema selline, mis välistab võimaliku detonatsiooni korral detonatsiooni edasikandumist teistele virnadele. Virnas ladustatava pakitud ammooniumnitraadi maksimaalne kogus ja virna ohutud kaugused määratakse üldtunnustatud metoodika alusel. Käitleja peab tõendama üldtunnustatud metoodikast lähtumist.

(4) Pakitud ammooniumnitraati on lubatud hoida väljas kuni 6 kuud, päikesevalguse eest varjatult, tingimusel, et on välistatud vee kogunemine hoiualale.

(5) Keelatud on:

- 1) hoida ammooniumnitraati eluruumis;
- 2) kasutada ammooniumnitraadi hoidlas valvevalgustust;
- 3) elektriõhuliinide paiknemine ammooniumnitraadi hoiukoha kohal;
- 4) paigutada ammooniumnitraati valgustitele, kütteseadmetele, elektrijuhtmetele, -mootoritele ja -kilpidele lähemale kui 0,5 meetrit.

(6) Purunenud pakend ja sellest väljalagunenud ammooniumnitraat tuleb kohe kahjutustada, kui on kahtlus, et ammooniumnitraat on kõrvaliste ainetega saastunud.

(7) Tühjad laadimisalused tuleb hoidlast kõrvaldada.

§ 5. Nõuded hoidlaehitisele

(1) Ammooniumnitraadi hoidmiseks kasutatava ehitise (edaspidi *hoidlaehitis*) asukohavalikul arvestatakse ladustatava ammooniumnitraadi maksimumkoguseid ja riskide maandamise abinõusid. Kui riskianalüüsist ei nähtu teisiti, on ammooniumnitraadi hoidlaehitise kaugus elurajoonist ja muust üldkasutatavast hoonest ning staadionist, avalikust raudteest ja põhimaanteest vähemalt 500 meetrit ning tööstusrajatisest vähemalt 50 meetrit. Avaliku raudtee ja põhimaantee osas kehtib kaugusenõue ainult puistes hoitava ammooniumnitraadi puhul.

(2) Hoidlaehitise põrand peab olema mittepõlevast materjalist ja selles ei tohi olla süvendeid või kanaleid, välja arvatud altlaadimisluukide süvendid. Pääsud kanalisatsiooni tuleb isoleerida mittepõleva materjaliga.

(3) Hoidlaehitis peab võimaldama tulekahjus tekkivatel gaasidel kergesti väljuda seina-, lae-, ukse-, aknakonstruktsioonide või rõhualandusluukide kaudu. Rõhualandusluuke peab viie tonni ammooniumnitraadi kohta olema vähemalt ühe ruutmeetri ulatuses. Rõhualandusluuke ei pea olema, kui hoidlaehitises on plahvatusenergia suunatud muul viisil.

(4) Ammooniumnitraadi käitlemishoones peab igale sissepääsule olema kinnitatud suitsetamist ja lahtise tule kasutamist keelav silt.

(5) Hoidlaehitisse tohib paigaldada vaid ladustamiseks vajalikke ja sobivaid elektriseadmeid. Kui hoidlaehitises elektriseadet ei vajata või ei kasutata, tuleb elektriseade välja lülitada. Vajadusel tuleb lüliti lukustada väljalülitatud asendis ja pingevaba olekut näidata signaallambiga.

(6) Hoidlaehitist peab olema võimalik piisavalt ventileerida.

(7) Hoidlaehitises peavad olema nõuetekohased tulekustutus- ja esmaabivahendid. Tulekahju kustutamiseks tuleb tagada nõuetele vastav kogus vett. Hoidla sissepääsude juures peab olema transpordivahendite ja -seadmete põlengute kustutamiseks nõuetekohane hulk kantavaid tulekustuteid.

§ 6. Ammooniumnitraadi käitlemise seade ja paigaldis

(1) Ammooniumnitraadi käitlemisel kasutatav elektriseade peab olema tolmu- ja niiskuskindel. Elektriseadme kaitseaste peab olema vähemalt IP 54. Lühisrootoriga mootor tohib olla kaitseastmega IP 44, kui selle pistikupesa on kaitseastmega vähemalt IP 54 ning seadme pinnatemperatuur ei ületa 150 °C. Sisevalgustitel peab olema tolmu- ja korrosioonikindel kate ning metallist kaitsevõrk, juhtmetel happekindel isolatsioon. Elektriseadmed tuleb hoida puhtad ja nende pinnale ei tohi koguneda ammooniumnitraati.

(2) Seade ja töövahend ei tohi olla valmistatud materjalist, mis löögi tagajärjel või hõõrdumisel võib sädemeid tekitada.

(3) Kui seadme valmistamisel on kasutatud tsinki, vaske või pliidi, tuleb korrosiooni vältimiseks isoleerida nende kokkupuude ammooniumnitraadiga.

(4) Liikurvahend tuleb laadimise lõppedes hoidlaehitises eemaldada või parkida hoidlas selleks ette nähtud kohta, mis on hoidla muust osast tuletõkkega eraldatud.

Kristen Michal
Majandus- ja taristuminister

Merike Saks
Kantsler